

La cara amable d'Àfrica

Narrativa

Acadèmia Kalahari de Mecanografia per a Homes

Alexander McCall Smith
Traducció Maria Roura
La Campana. Barcelona, 2005

Joan Agut

La República de Botswana és un petit Estat de l'Àfrica meridional sense sortida al mar. El país presenta el gran desert de Kalahari, on es diu que va començar la humanitat. Angola, Zàmbia, Zimbabwe, Namíbia i la República de Sud-àfrica són els seus veïns. Botswana no acostuma a ser notícia periodística atesa la seva estabilitat política i la relativa pobresa resignada de la seva població. Els flagells de la guerra, la misèria extrema i la plaga de la sida són dramemes que es desenvolupen en altres escenaris africans.

Tenim la impressió que entre aquesta realitat objectiva del país i la que ens descriu McCall hi ha un abisme, perquè el professor d'Edimburg ens mostra un món amable sense conflictes socials, en què els protagonistes són cordials i simpàtics.

Acadèmia Kalahari de Mecanografia per a Homes és el quart lliurament de la sèrie protagonitzada per la detectiva Mma Ramotswe, que ha tingut un cert èxit in-

Alexander McCall Smith. JUDA NGWENYA / REUTERS

ternacional. El conjunt de novel·les integra, a més de l'obra esmentada, *La primera Agència de Dones Detectives*, *Llàgrimes de Girafa* i *Lliçons per a noies guapes*, publicades per La Campana.

Tota l'acció de la novel·la gira entorn de la vida quotidiana de Mma Ramotswe i Mma Makutsi, sòcies a l'agència de detectives i companyes de treball en altres instàncies. Com els pols d'un imant, les dues dones atrauen un seguit de perso-

natges secundaris que van configurant la realitat de les seves vides. La simpatia, l'enginy i la saviesa ancestral de les dues amigues acaben de fer la resta. I tot plegat sense dramatismes, amb la dosi justa d'ironia i la bonhomia com una fórmula universal d'anar pel món.

Acadèmia Kalahari de Mecanografia per a Homes és, per sobre de tot, un llibre simpàtic, de lectura plaent, que s'ingereix amb una gran facilitat, com una menja lleugera.

L'assagista i polític Joan Rigol. XAVIER BERTRAL

Una visió cristiana de la política

Assaig

Compromís polític i sentit cristià

Joan Rigol
Edicions 62. Barcelona, 2006

Xavier Filella

Joan Rigol, militant d'UDC, exconseller de Treball i Cultura en els anys 80 i president del Parlament de Catalunya entre el 1999 i el 2003, presenta a *Compromís polític i sentit cristià* una oportuna reflexió sobre els límits de la política contemporània. L'obra combina una rigorosa argumentació teòrica, sempre avalada per extenses referències als autors més actuals, amb l'experiència política del seu autor. Desfilen per la primera part d'aquest volum algunes de les qüestions que defineixen el mo-

ment polític actual, des de la progressiva distància entre política i societat i el predomini de l'economia sobre l'ètica fins a la imprescindible regeneració de la política i les conseqüències de l'individualisme.

Probablement aquesta és la preocupació que millor defineix el pensament que Rigol desplega al llarg de tot el volum. Reperent arguments del personalisme i del comunitarisme, l'assagista defensa que l'individu necessita la comunitat per desenvolupar-se plenament i advoca per un treball polític continuat per fer emergir en la societat els valors convencionals que permetin aglutinar-la solidàriament.

En el segon bloc d'aquest volum, Rigol emprèn una defensa de la consciència de ser persona des de la particular perspectiva del cristianisme. En aquest sentit,

l'obra ofereix una mirada transcendent sobre la persona humana, en què l'assagista subratlla tant les insalvables contradiccions –volem, però no sempre podem– com la irrenunciable ànsia de llibertat que l'assagista fa arrelar en el missatge evangèlic.

El tercer bloc de l'obra dona pas a una exhaustiva anàlisi de les tensions que travessen la nostra societat i que acaben de precisar l'estil respectuós i comprensiu amb l'altre que ha definit la llarga activitat política de Joan Rigol. No en va, durant la seva gestió com a conseller de Cultura es va produir l'únic intent –¿se'n recorden del pacte cultural?– d'aproximar el món convergent i el món socialista que, des d'un cantó o l'altre, hi ha hagut en aquest país.

Un buit imperdonable

Poesia

Obra poètica

Joan Llacuna i Carbonell
Edició a cura de Jaume Farrés
Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona, 2005

D. Sam Abrams

La iniciativa més important que ha sortit de la celebració del centenari del naixement del poeta Joan Llacuna és la publicació del volum titulat, amb precisió científica, *Obra completa*, a cura de Jaume Farrés i Cobeta. L'aparició d'aquesta edició és una notícia de primera magnitud per a la literatura catalana.

L'edició omple un buit imperdonable (fa 31 anys que va morir Llacuna!) que ens permetrà llegir a fons aquest

poeta tan delicat i extraordinari com marginat i oblidat. Amb rigor, Farrés ha establert un text base de tota la producció en vers i prosa que Llacuna va donar per bona, i, al marge, ha dibuixat un ajustat perfil de la figura humana i literària del poeta i ha afegit una llarga sèrie de notes que ajuden a interpretar els textos. I com a torna, el curador ens regala una bona bibliografia de i sobre l'obra i un apèndix documental.

L'obra de Llacuna forma part d'una tendència destacada dins les avantguardes a Catalunya, una tendència que va de Salvat a Ràfols-Casamada, passant per Sánchez-Juan i Rosselló-Pòrcel, i consta d'una insòlita barreja d'elements clàssics, populars i experimentals al servei d'un intent de conservar un món primigeni d'innocència,

de puresa i de resposta immediata i profunda davant la realitat. Una mena d'avantguarda naïf.

Ara no hi haurà cap excusa per continuar bandejant Llacuna perquè finalment tenim a l'abast en un sol volum tota la seva producció, acompanyada de les eines necessàries per acostar-nos-hi. Llacuna ha estat allunyat del centre del cànon poètic tres cops en mig segle. Primerament perquè no encaixava amb els valors conservadors de la poesia de la primera postguerra, després perquè no sintonitzava amb el realisme social dels anys 60 i finalment perquè des de la Transició s'ha produït una manipulació del cànon poètic amb la finalitat de desplaçar l'avantguardisme a la perifèria de la tradició.

Desgràcies imparables

Narrativa

Sota la llei de Murphy

Agustí Franch
Premi Ciutat de Badalona 2005
Columna. Barcelona, 2005

Anna Tomàs

“Si una cosa va malament, encara pot empitjorar”, afirma l'anomenada llei de Murphy. No hi ha dubte: les males ratxes són com l'efecte dòmino: cau una peça i es desencadenen, una rere l'altra, un seguit de desgràcies imparables. El dramaturg i escriptor Agustí Franch (Manresa, 1976) ens demostra la cer-

titud d'aquesta creença popular en una història hilarant plena d'accidents, xanatges, problemes amorosos i dilemes de feina.

L'Enric és un paio simpàtic que té la sort de poder-se considerar normal. Té un germà, el Joan Ramon, advocat voraç i ferotge, de qui no es pot dir pas el mateix i que viu sota les imposicions de l'èxit. I una obsessió, la Mireia, naturalista altruista i angelical a la qual portarà als jutjats acusant-la de provocar accidents de trànsit amb el seu somriure meravellós. Ara bé, abans que es conegui la sentència, l'Enric i la Mireia viuran una curiosa i estrambòtica història d'a-

mor amanida per la presència de veïns impertinents, gats amb les unghes llargues, mares que volen el millor per als seus fills, pares que no són el que semblen i, fins i tot, una plaga de senyores amb artrosi, aparells auditius, sabates ortopèdiques i faixa de color carn.

Amb una trama que pren camins inimaginables, un abundant i cuidat ús del diàleg i una comicitat que no peca d'histrionica ni forçada en cap moment, *Sota la llei de Murphy* és una lectura més que recomanable que tant de bo contribueixi a la recuperació de la tradició catalana de la novel·la d'humor.